

Olena Kuzioma
*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of International Economics and Marketing
Taras Shevchenko National University of Kyiv*

Кузьома О.Ю.
*к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародної економіки та маркетингу
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-295-1-60>

THE ROLE OF THE STRUCTURAL AND LOGICAL SCHEME IN TEACHING ECONOMIC DISCIPLINES

РОЛЬ СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНОЇ СХЕМИ У ВИКЛАДАННІ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Посилення процесів інтернаціоналізації у сфері вищої економічної освіти зумовлює необхідність періодичного перегляду і оновлення змістовної частини навчального плану у відповідності із сучасними тенденціями розвитку наук, що досліджують реальні явища. Зміст освітніх компонент кожної освітньої програми вимагає постійного моніторингу і врахування тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці. При цьому важливим фактором для забезпечення якісного засвоєння здобувачами освіти знань та навичок є дотримання логічної послідовності у викладенні дисциплін.

Сучасний ринок праці потребує фахівців у галузі економіки, які здатні виконувати практичні господарські завдання і функції. Тому структура компонент освітніх програм має оптимально поєднувати фундаментальну теоретичну підготовку з формуванням практичних вмінь і навичок, необхідних для ефективного ведення бізнесу як на національному, так і міжнародному рівнях.

У цьому контексті хочемо навести приклад викладання міжнародної економіки, яка є наймолодшою серед економічних наук і відносно новою навчальною дисципліною. Наприклад, у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка її викладання на економічному факультеті започатковано лише з кінця 1990-х рр. Вивчення цієї дисципліни відповідає актуальним потребам підготовки фахівців усіх освітніх програм економічного напрямку. В умовах відкритості національних економік, яка поглиблюється на основі всебічного розвитку міжнародних відносин між ними, процеси та явища, породжені в межах однієї економіки, так чи інакше відображаються чи впливають на розвиток інших країн. Цей вплив поширюється через канали міжнародної торгівлі, міжнародного інвестування, міжнародного трансферу технологій, міжнародного кредитування, міжнародного руху робочої сили тощо. За таких обставин економічна політика окремих держав також не обмежується національними кордонами і може мати наслідки для економіки інших країн. Така взаємопереплетеність і взаємозалежність сучасного світу гостро проявляється у швидкому перенесенні кризових явищ на учасників міжнародних економічних відносин. Тому фахівці з різних галузей економіки повинні вміти виявляти й аналізувати складні процеси, що відбуваються в глобалізованому економічному середовищі, а також знаходити шляхи вирішення проблем, які виникають у процесі його розвитку.

Закріплення національних підприємств на міжнародних ринках, забезпечення їхньої конкурентоспроможності на світовому ринку, стабільне функціонування

національної фінансової та банківської системи, моделювання сталого розвитку економіки держави як елемента глобальної світогосподарської системи безумовно потребує знань особливостей сучасної взаємодії національних економік та провідних тенденцій у функціонуванні світового господарства.

Для успішного опанування здобувачами освіти дисципліни «Міжнародна економіка» має бути дотримана структурно-логічна схема викладання освітніх компонент, де вивченню даної дисципліни передують вивчення економічної теорії, історії економіки та економічної думки, мікро- та макроекономіки, вищої математики та математичної статистики, а отримання знань з дисципліни «Міжнародна економіка» передують вивченню таких дисциплін, як транснаціональні корпорації, міжнародні фінанси, міжнародний менеджмент, зовнішньоекономічна діяльність підприємства, міжнародна інвестиційна діяльність, економічна інтеграція, глобалізація та економічна політика. Багаторічний досвід викладання даної дисципліни свідчить про те, що студентами 3 чи 4 курсу, які вже опанували базові економічні дисципліни, знання і навички з міжнародної економіки засвоюються легше, ніж студентами 2 курсу, які засвоюють ці знання паралельно з вивченням деяких базових дисциплін.

Розробка і дотримання структурно-логічних схем викладання освітніх компонент дозволяє уникати дублювання подачі учбових матеріалів, сприяє кращому розумінню логіки навчання і засвоєнню матеріалу, дозволяє викладачам загальних дисциплін описово розглядати окремі теми, а викладачам спецкурсів – поглиблювати раніше отримані студентами знання і закріплювати їхні навички у певних сферах, що посилює зацікавленість здобувачів у навчанні.

Таким чином, підвищення якості економічної освіти передбачає, по-перше, дотримання структурно-логічної складової викладання дисциплін; по-друге, періодичні зміни змістовної частини навчальних дисциплін у відповідності до сучасних вимог розвитку економічних спеціальностей та ринку праці; по-третє, широке використання інтерактивних методів викладання і посилення фактору особистої зацікавленості студентів у пошуку та освоєнні інформації. Все це сприятиме формуванню у здобувачів освіти системних знань, здатності визначати сутнісні риси і тенденції розвитку сучасних економічних систем. Водночас, надання здобувачам освіти навичок прийняття ефективних управлінських рішень сприятиме формуванню вмінь оперативно і ефективно використовувати отримані знання, що дозволить випускникам бути конкурентоспроможними як на національному, так і міжнародних ринках праці.

Література:

1. Сучасна економічна освіта: Україна і Болонський процес / За ред. В.Д. Базилевича. Київ: Знання, 2006. 326 с.
2. Болонська система «по-українськи»: лінгвістика та маніпуляція. URL: <https://osvita.ua/vnz/52421>.
3. Опис освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка» на здобуття ОС «Бакалавр». URL: https://drive.google.com/file/d/15-12Y4taw_eI4SdcXxAgIRWj5uTVY1-L/view.